

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De præbendis & dignitatibus. Consilium CCXL.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

latores illa conferre valeant, sic interpretetur Glossa, in d. c. Statutum in verb. per seipsum vers. Papa enim, ut post mensem illum Papa etiam conferre possit, si velit, quamdiu res integra est, hoc est quamdiu Ordinarii intra tempus à jure præfixum non contulerunt; & sic restrictio ad mensem non hoc operatur, quasi post mensem omnimodo excludatur Pontifex, ut conferre non possit, sed hoc tantum (inquit Petrus Ancharanus, in d. c. Statutum in princ.) ut post hunc mensem magis Ordinariis ulterius non censeantur ligata: quâ restrictione non interveniente, perpetuo mansissent ligata. Ita ut Turnarius sibi imputare debeat, cum hoc beneficium, si minus est duabus maris argenti, statim non contulerit & Pontificem prævenire passus sit; non per exspectativam & præventivam in futuram gratiam, sed per præsentem provisionem, seu per mandatum de providendo, quod provisioni adæquat; cuius generis gratia seu bulla Piana non continetur.

Nec in consideratione habendum, quod Dominus Antonius ex collatione hujusmodi Turnarii prior fuerit in possessione: * nam cum ea collatio sit notoriè nulla, tamquam ab eo facta, qui conferendi jus tunc non habuit, l. si filius tuus C. De donat. propter appositionem manus Pontificiæ ad hoc beneficium (eo enim ipso, quod Papa vel per nudam supplicationem, vel per nudam signaturam apponit manum ad aliquod beneficium, in quo alteri jus acquisitum nondum est, censetur alij cuicumque ademisse potestatem super eo, etiam si provisio Papæ esset aliquo modo nulliter, vel vitiose facta, cap. v. nostrum c. vi. de iur. de appell. c. Inter dilectos & ibi Panor. De excess. Prælat. Paul. Paris. consil. 47. Videtur nu. 39. vol. 4. Areyus De ral. in tribus in tract. De reservat. in prælatu & quæst. 4. 16. effect.) consequens est, quod virtute illius apprehensa seu acquisita possessio sit ipso jure nulla; quia in beneficiis possessio sine titulo esse nequit, c. 2. Vi lre pend. lib. 6. & reservatio seu appositio manus inficit & vitiat nedum titulum sed etiam possessionem beneficii aliter obtenti, c. Si eo tempore de elect. lib. 6. d. c. vi. nostrum, Rota decis. 16. Si contra agentem, alias est 3. De resistit. spoliat. in novis.

Proinde nec curandum, quod Domino Ludoco primum provisum sit per Episcopum in mense Septembri; quia Episcopi provisio, cum sit executio mandati de providendo, ad tempus mandati trahi debet: prout etiam communiter verba Bullæ de providendo de certo vacante beneficio sic accipi debent, ut ex eo die incipiat jus acquirere, qui hujusmodi mandatum obtinet, non tunc primum, cum facto examine & disquisitione personæ Episcopus mandatum exequitur; sicut verba bullæ apertè demonstrant. Et in omnem eventum dicta appositio manus Pontificiæ ante collationem Turnarii, rationem prioritatis tollit propter nullitatem hujusmodi collationis per Turnarium factæ; ut paulo antè dictum est.

Quamvis etiam aliquo modo dubitari posset, num hoc beneficium excedat taxam in Piana bulla præscriptam? Nam duæ maris argenti (non dico puri, quia bulla id non habet) conficiunt

Cons. Wamf. Tom. I.

tantum decem ducatos de Camera, qui non pertingunt ad summam viginti quatuor florenorum, Lud. Gomez. ad reg. Cancell. Apost. de valore exprim. q. 9. nu. 6. & pro valore beneficii id reputatur, quod beneficio proprium est, & non in manualibus seu quotidianis distributionibus, sed in grosso seu certo corpore sive fundorum sive reddituum consistit; oneribus non ipsius officij, quod beneficio incumbit, & propter quod datur beneficium, sed exterius deductis, Gomez. ad d. regul. quæst. 12. Interim propter modicum excessum, & variationem temporum in eo non multum insistimus. * Proinde, consulimus Antonio, ut propter hoc beneficium litem periculosam non sustineat; sed vel ultro desistat, vel cum adversario pacifatur, quoad expensas quidem factas liberius, quas Dominus Ludocus pro redimenda vexatione sine vitio simoniæ, refundere poterit, maxime ex auctoritate Iudicis, quia eo modo nihil juris acquirit; sed quoad ulteriorem aliquam compositionem non video quomodo id sine simoniaca labe fieri posset nisi accedente Pontificis auctoritate, ut eleganter tradit Panormitanus, in c. Cum pridem de pactu nu. 8.

De præbendis & dignitatibus.

S V M M A R I U M.

In indulto Nominationis Facultatis Artium in Universitate Lovanensi quo sensu accipienda calusula: *vita & Prælatu durate.*

Biennium, post quod posterior nominatus ad collationes Prælati, habentis jus omni mense conferendi, acceptare potest ex placito Caroli V. quando decurrere incipiat.

1. Prælati appellatione venit Prælatu.
2. Prælati successor tenetur ad ea, quæ præcessor præstare tenebatur.
3. Gratia expectativa vel nominatio directa ad Prælatum transit in successorem.
4. Abbati legatum an ad successorem in Abbatis pertineat.
5. Verborum Vita Prælatu & administratione eorum durante sensus.
6. Prælatu vacante beneficiorum collatio non devolvitur ad Capitulum.
7. Capitulum sede vacante conferre debet beneficia, quibus Prælatu debet.

CONSILIVM CCXL.

BVILLA Leonis Decimi Papæ permittit Decano & alijs deputatis Facultatis Artium in Universitate Lovanensi singulis Prælati & personis Ecclesiasticis in terris temporalis dominij Regiæ Catholicæ Majestatis in inferioribus Belgij regionibus, dispositionem qualemcumque beneficiorum Ecclesiasticorum habentibus, *bu seu dualis distinctis vicibus, vita & Prælatu & administratione eorum durante nominare unum ex Magistris in Artibus.* In permissione usu Bullæ illius Carolus Quintus Imperator modificando executionem

P p

restrinxit.

restringit illam ad unicam dumtaxat acceptationem durante vita aut praelatura Collatoris; præterquam si ad Collatorem jus conferendi beneficii seu de illis disponendi in omnibus mensibus pertineat, ut eo casu nominatus durante vita sive praelatura Collatoris intra decennium semel acceptare possit unum beneficium; quo decennio finito possit vel idem vel alius ex alia seu nova nominatione nominatus adhuc aliud beneficium pro secunda vice acceptare, & sic idem Collator singulis decenniis semel in suis collationibus gravari.

Quæritur, quando primum decennium decurrere incipiat, ut inde possit fieri denumeratio secundi; an à die, quo praelatura per mortem prædecessoris vacat; an ex quo Successor ad vacantem promotus est; an verò oporteat ab acceptatione prioris nominati decennium esse lapsum, antequam secundo loco nominatus acceptare possit? Verius nobis infra scriptis videtur primum decennium initium capere ex eo tempore, quo nominatio virtute dictæ bullæ fieri potest; hoc est, à die vacantis praelaturæ. Cum enim ex eo tempore juris interpretatione incipiat praelatura sequentis praelati & quandocumque postea sive electus, sive aliter constitutus novus praelatus iam inde à morte prædecessoris praelati censetur esse & fuisse praelatus, ut tunc aperta est via & potestas nominandi ad praelatum seu Collatorem, ita quoque ratio postulat, ut ex eo tempore hoc decennium decurrere incipiat. Quod autem vacante praelatura nominatio fieri possit, quæ & ipsam praelaturam, & Successorem praelatum seu Collatorem constringat, inde convincitur, quod dicta bulla permittat nominationem fieri praelatis & Appellatione autem & nomine praelati seu alterius in dignitate constituti, non tam persona venit & continetur, quam ipsa dignitas, praelatura, seu Ecclesia, cui praelatus præest, c. scire vii. q. 1. Specul. de iussum. edit. §. nunc aliqua vers.

Quid erit in praelato. Unde est, quod cedente aut decedente aliquo praelato Successor ejus facere debeat quod suo præcessori seu prædecessori incumberebat; quia id praelatura magis, quam personæ onus fuit. Quemadmodum gratia expectativa alicui concessa ad Abbatem alicujus monasterii, si ante vacationem acceptandi beneficii Abbas Abbatiam cum alio permutet, non extinguitur gratia, sed illius executio & affectus dirigitur in eum, qui ex permutatione successit. Quod est exemplum Cyni ab Alberico comprobatum, in l. 1. c. si communis res pign. data sit: ipsa enim Ecclesia magis, quam praelatus, censetur gravata, c. literis de rescriptis. sic ut nec morte, nec alia mutatione personæ praelati, vis gratiæ aut nominationis expiret, sed transeat in Successorem, Gloss. pragmat. sancti. tit. de collat. §. statuit autem. Quod si ita in nominatione facta in vita alicujus praelati, ut illa sine alia repetitione aut renovatione obstringat sequentem Successorem, ut manifestè, & indubitè est non tantum ex evidente ratione juris, sed etiam ex verbis Bullæ nominationis, potissimum in illius ampliatione & extensione, quam fecit Adrianus Sextus Papa; censetur enim

nominatio facta ipsi dignitati, quæ non moritur neque extinguitur, c. Queniam Abbas de off. delegat. c. Si gratiose de rescriptis. lib. 6. quanto magis id dicendum est in nominatione facta praelatura, ut illa constringatur futurus Successor? Quod ita quoque in contrarium versâ, cum de commodo aliquo agitur, observatur; ut si vacante Abbatia Abbati aliquid sit legatum, expresso nomine dignitatis, quamvis, qui post diem cedentis legati Abbas primum efficitur, primo alpe-ctum non videatur hujus legati esse capax, qui nec tempore, quo legatum scriptum est, neque tempore, quo testator moritur, & dies legati cedit propter defectum requisitæ qualitatis capax est, l. Si cognatus de rebus dubis, cap. Si eo tempore de re rescriptis. lib. 6. quia tamen Abbati relictum est, & sic in effectu dignitati magis, quam certæ personæ, utile erit legatum, & per Successorem exigi poterit, ut rectè respondit Ludovicus Romanus, cons. 259. In casu proposito: Quod si est in commodo, contraria quoque ratione in onere, & incommodo statui debet. Quam interpretationem confirmat usus dictarum Nominationum, qui ab initio obtente hujus Bullæ, talis semper fuit, & adhuc quotidie ita præstatur; ut statim vacante aliquâ dignitate ipsæ Nominationibus via aperiat: sic ut hæc interpretatio sic semel usu constituta & continua observatio retenta prævalere debeat, l. Minime D. De legib. Est enim ut legum, & Canonum, ita quoque hujusmodi Papalium indultorum optima interpretis ipsa consuetudo & usus, reitro præteriti temporis, l. Si de interpretatione D. eod. tit.

Nec in contrarium urget, quod in dicta Bulla non simpliciter & indeterminatè dicatur de nominatione praelatis seu Collatoribus facienda, sed cum hac adjectione, & velut restrictione, vita praelaturæ, & administratione eorum durante. Nam hæc adjectio non hoc importat, ut non possit nominatio fieri vacante praelatura, aut futuro praelato; sed per illam tantum restringitur numerus nominationum; ut praelatus vigore nominationis vitæ, & praelaturæ suæ durante non possit gravari, nisi bis; non etiam ut non possit gravari, antequam ad praelaturam ejusque administrationem pervenerit. Ut hic sit sensus, dignitatem non posse sic gravari, ut illius praelatus in vita sua, & durante sua praelatura amplius quam bis gravetur; sed gravari posse quandocumque, sive per nominationem factam in vita defuncti praelati; sive vacante praelatura, perinde ut tunc cum illam adeptus erit. Respicunt igitur hæc verba vices nominationum, non nominandi facultatem; ut illæ vita & praelatura durante non sint nisi duæ quandocumque utiliter factæ: ut perinde praelato ad numerum cedant quæ ante, ut quæ post acquisitam dignitatem sunt factæ binæ nominationes. Cum igitur manifestum sit vacante praelatura nominationem fieri posse, quâ Successor constringatur, & nominatum quandocumque post nominationem acceptare posse vacans beneficium, dubitatio nulla est, quin ex eo tempore, quo ad futurum praelatum nominari potuit, primum decennium

decurre

decurrere incipiat, eoque lapso ex fine prioris sine offensione limitationis, & restrictionis, quam Carolus Quintus Imperator extra, & præter tenorem Bullæ Apostolicæ iniecit, ad aliquod sublevamen gravaminis Prælatorum seu Collatorum, fieri possit secunda beneficii acceptatio, virtute etiam nominationis ante, durante adhuc primo decennio, factæ. Neque enim dicta Caroli Quinti restrictio prohibet nominationem secundam fieri priore decennio adhuc durante; sed tantum secundam acceptationem, quæ alioqui virtute dictæ Bullæ etiam durante illo decennio, imò statim in initio assumptionis novi Prælati, fieri posset, ex verbis & mente dictæ Bullæ Apostolicæ.

Neque hac in re alterius dinumerationis ratio aliqua haberi debet, ex eo quod mortuo Prælato, hoc est in casu qui nobis proponitur, Episcopo, ad Capitulum devolvitur omnium beneficiorum vacante Prælatore vacantium collatio: nam præsupposito id verum esse, ex aliqua fortè obtinente præscripta consuetudine (contra terminos juris communis, quibus constitutum est, quòd etiam si ab Episcopo vel Prælato ad Capitulum devolvatur administratio Prælatore vacantis, c. *petult.* & *ult.* De suppl. negl. Prælat. non tamen devolvatur etiam potestas conferendi beneficia interea vacantia; quia debet illorum collatio reservari futuro Prælatore, c. *illa* Ne sedevacante & c. prout quicunque alij vacantis Prælatore fructus, inter quos proculdubio numeratur beneficiorum collatio, c. *Cum vos* De off. ord. gl. in c. *Cum olim* de maior. & obed. c. *Quia sepe* de elect. lib. 6.) stante tamen ea consuetudine, quod potestas quoque collationis ad Capitulum devolvatur, non potest illa per omnia esse libera, nec censi ex persona seu capite ipsius Capituli, sed ex persona & capite futuri Prælati, seu vacantis Prælatore: nam ideoque quibus vel ex fundatione, vel alia conditione ipsius beneficii id conferendum foret per Prælatum, si Prælatore non vacaret, debet quoque ipsi per ipsum Capitulum conferri *Clem. 1.* de suppl. negl. Prælat. *ad hanc anteq.* & alij in c. *in possessione* de rebus eccl. non alien. Steph. Bertran. cons. 83 super isto articulo nu. 18. vol. 2. p. 1. Et id quidem ad exonerationem futuri Prælati magis, quàm ad exercitium propriæ liberalitatis, *Pavor. in d. c. Cum olim* & in c. *Eam re* de rescrip. alij in d. c. *illa* Rebuff. in tract. nominat. quest. 8. nu. 11. & latius in praxi benefic. lib. 1. tit. de devolut. nu. 58. & seqq.

Quod cum ita sit, consequens est ab initio vacantis Prælatore tempus successoris ea in parte cedere; ad cuius commodum, hoc est exonerationem necessarias collationes (qualis est hæc ex istis nominationibus) Capitulum facere tenetur. Ita ut rectè concludatur, & inferri possit decennium hoc initium capere à die vacantis Prælatore à quâ statim nominatio, secundum ea quæ diximus, fieri potest, & nominatus primo loco vacantem, etiam si adhuc vacet ipsa Prælatore, potest acceptare, quantumvis dici posset ad Capitulum collationis potestas devoluta cum potestate etiam conferendi; quia non potest hæc esse liberior apud Capitulum, quàm esset futura apud successorem in Prælatore; hoc est cum onere con-

Conf. Wamel. Tom. I.

ferendi necessarijs personis, inter quas numerantur hi nominati, l. *Qui in ius* De reg. iuris, Bertrand. d. consil. 83. & cons. 166. viso processu vol. 6.

De Prabendis & dignitatibus

SUMMARIUM

In indulto nominationum facultatis artium in Vniversitate Lovaniensi quæ censeantur beneficia reservata.

Quæ beneficia dicantur generali reservatione reservata.

1. Beneficia reservata quæ dicantur.
2. Beneficia reservata non contineri sub generali dispositione.
3. Papam collationibus beneficiorum concurrere cum omnibus Ordinarijs.

CONSILIVM CCXLI.

DVBITATIO, quæ assumitur & proponitur super intellectu & usu Bullæ Leonis Decimi Papæ, quâ Facultati Artium in Vniversitate Lovaniensi concessit indultum Magistris in Artibus promotos seu graduatos nominandi quibuscumque Collatoribus Ecclesiasticorum beneficiorum, in inferioribus Catholicæ suæ Majestatis ditionibus consistentium; quoniam sensu accipiendum sit, quod in eadem Bulla specialiter seu formaliter excipiantur beneficia, generali reservatione non reservata, aut ex generali reservatione affecta, olim iusta & probabilis esse potuit; nunc perinde non potest nec debet: quippe cum ex simili præcedente indulto nominandi per felicis rec. Sixti Quartum Papam ipsi toti Vniversitati Lovaniensi concessio, quænam beneficia dicerentur generaliter vel etiam specialiter reservata, & generali reservatione affecta, in dubium revocatum fuisse, idem S. D. N. in hac sua Bulla disertis verbis significat, se eam decidere, declarando ea dumtaxat per reservationem excepta censi beneficia, quæ dispositioni Apostolicæ, generali reservatione in corpore juris clausâ reservata sunt: ita ut nominatus vigore huius indulti acceptare possit quodcumque beneficium dispositioni Apostolicæ reservatione generali in corpore juris clausâ non reservatum. Quæ dicti dubij sic facta & aliquoties in eadem Bulla repetita & inculcata interpretatio, discussio, & decisio verbis etiam evidentioribus ampliatur & confirmatur in Bulla Clementis Septimi sub forma, rationi congrua, super confirmatione & ampliatione dicti Leonis indulti per Adrianum Sextum facta. Quod ipsum quoque fecit S. D. N. Gregorius Decimus tertius in sua, quam super hoc eodem indulto, confirmatione & ampliatione, fecit. Ita ut cum vivæ huius vocis ac voluntatis Pontificiæ (quæ pro lege esse debet, in Auth. De consil. in fine collat. 4.) extet decisio & definitio, nulla amplius superesse possit vel in specie probabilis dubitatio, nulla juris questio, l. *Ancilla.* in fine C. de furtis, quid appellatione beneficii dispositioni Apostolicæ generali reservatione reservati seu affecti contineatur seu contineri censeatur.

P p 2

Proin-